

Haploporus odorus

Doftticka

Storsvampar, Basidiesvampar

Klass: Agaricomycetes, **Ordning:** Polyporales, **Familj:** Polyporaceae, **Släkte:** Haploporus, **Art:** Haploporus odorus - doftticka (Sommerf. : Fr.) Bondartsev & Singer **Synonymer:**

Kännetecken

Doftticka är en hovformad, 5–10 cm bred ticka. Fruktkropparna är fleråriga, vita och har en karaktäristisk lukt av kumarin. Lukten kan enligt uppgift kännas på ett avstånd av mer än tio meter.

Utbredning och status

En nordlig art som i Sverige är funnen från Dalarna till Torne lappmark. Arten har under senare år anträffats på ett stort antal lokaler i samband med inventeringar utförda av skogsstyrelsen och ideella skogsgrupper. Arten får trots detta anses ha varit vanligare förr och är fortfarande stadd på tillbakagång, särskilt i den sydligaste delen. I Norge är den funnen på ett fåtal lokaler och anses akut hotad på Norges nationella rödlista. I Finland finns den på spridda lokaler i större delen av landet men även där är den troligen utgången från landets södra delar (Niemi 1971). Arten saknas i Danmark. I övrigt finns den i Ryssland och i Nordamerika.

Ekologi

Dofttickan växer hos oss nästan uteslutande på sälg (*Salix caprea*) och föredrar gamla träd i slutna, frodiga, olikåldriga skogar på sluttningar, längs vattendrag, i bäckdalar och raviner. Mycket gamla lövbrännor med stort inslag av sälg är också en lämplig miljö för arten. Den har även rapporterats från ett odlat körsbärsträd och från hägg. Den växer nästan enbart på levande träd, sällan på döda ännu stående stammar. Arten hittas mestadels inne i slutna bestånd men även i lövbårder längs åkerkanter. Fynd ute på äldre, igenväxta hyggen tyder på att arten i vissa fall överlever en avverkning om värdträdet lämnas intakt.

Hot

Avverkning av värdträd utgör största hotet. Att gamla och olikåldriga skogar med sälg avverkas innebär oftast att sälgen försvinner. Den torde också kunna hotas av att gamla sälgar fälls som viltfoder vintertid. Den täta älgstammen utgör ett hinder för sälgens förnyring.

Åtgärder

Dofttickans värdträd bör alltid sparas. För att gynna arten på sikt bör fler sälgbestånd, liksom enstaka gamla sälgar i barrskog, sparas vid avverkning. Granskogar med stort inslag av gamla sälgar är viktiga för denna och flera andra arter och bör därför om möjligt skyddas. Artens förmåga till spridning bör studeras närmare.

Övrigt

Arten har tidigare hetat nordlig anisticka på svenska. Utländska namn – NO: Nordlig aniskjuke, FI: Raidantuoksukäpä.

Naturvård

Konventioner: Typisk art i 9010 Taiga (Alpin region (ALP) och Boreal region (BOR)), Typisk art i 9050 Näringsrik granskog (Alpin region (ALP) och Boreal region (BOR)), Skogsstyrelsens signalart

Fridlysning: Fridlyst enligt Artskyddsförordningen (SFS 2007:845), enligt paragraf: 8. Bestämmelsen gäller hela landet

Litteratur

Eriksson, J. 1958. Studies in the Heterobasidiomycetes and Homobasidiomycetes–Aphylophorales of Muddus National Park in North Sweden. *Symbolae Botanicae Upsaliensis* 16(1).

Kotiranta, K. & Niemelä, T. 1996. *Uhanalaiset käävät Suomessa* (Threatened polypores in Finland). Oy Edita AB, Helsinki.

Niemelä, T. 1971. On Fennoscandian polypores 1. *Haploporus odorus* (Sommerf.) Bond. & Sing. *Ann. Bot. Fenn.* 8: 237–244.

Ryman, S. & Holmåsen, I 1984. *Svampar. En fälthandbok*. Interpublishing, Stockholm.

Författare

Svengunnar Ryman 1984. Rev. Karl-Henrik Larsson 1997.